

Studiereis naar de boekweitevelden (2) Onderzoek en resultaten

Tekst en foto Marcel Horck

In Bijenhouden 2015#7 deed ik verslag van onze boekweit-expeditie. Ik beloofde u toen dat ik nog terug zou komen met de eerste resultaten van het onderzoek naar het bijenbezoek op diverse velden met boekweitrassen.

In de winter van 15/16 heb ik gepoogd om verschillende boekweitrassen bij elkaar te krijgen. Na ons bezoek aan Zuid-Duitsland liet ik me enkele zakken boekweit daar vandaan toesturen. Echte Kazachstaanse boekweit kreeg ik via een collega-imker. Bovendien vond ik laat in het seizoen nog een betrouwbare boekweitleverancier in Canada. En dan had ik natuurlijk nog die ene kilo 'Brabantse Grijs Zandboekweit' liggen...

In 2016 was het niet de late nachtvorst, eind mei, die de boekweit parten speelde, maar de overvloedige regen. Tot ver in juni viel er zoveel regen dat het er even op leek dat er dat jaar helemaal geen boekweit zou willen groeien. Terugkijkend valt te stellen dat alle boekweit die (in 2016) voor half juni de grond in ging letterlijk verzoop. Zo hield ik van m'n kilo (inlandse) 'Brabantse Grijs Zandboekweit'

minder dan de helft over als zaaigoed voor 2017. Insectenbezoek op deze niet goed groeiende boekweit was overal miniem.

Bijen tellen

Begin juni vroegen de mensen op het landgoed 'De Hoevens' mij of ze nog boekweit konden zaaien. Die boekweit – zo laat gezaaid – bloeide als nooit tevoren. Een deel van het veld was Duitse boekweit, een ander deel bestond uit drie verwante soorten Canadese boekweit.*

Tussen half augustus en begin september werden de stukken boekweit meerdere keren voor tellingen bezocht. Ik verrichtte het onderzoek samen met twee studenten van de HAS Den Bosch. Omdat bekend is dat boekweit slechts tot de middag honingt, waren we er telkens zo rond 10 uur 's ochtends. Het was in die periode constant prachtig weer. Het insectenbezoek was overweldigend. We zagen allerlei soorten bijen, hommels en vlinders.

We telden alleen de honingbijen (de kasten stonden op ongeveer 250 meter van elkaar). Eind augustus telden

we gemiddeld ongeveer 25 honingbijen per twee vierkante meter. Begin september nam het aantal honingbijen langzaam maar zeker af. Wel zagen we in die tijd veel bijen op het naastgelegen veld met koolzaad en phacelia.

Voorzichtige conclusies

Hoewel we ons ervan bewust zijn dat we maar beperkt onderzoek hebben gedaan, hebben we toch heel voorzichtig enkele conclusies getrokken:

1. Eerste en belangrijkste conclusie is dat er nauwelijks of geen verschil in aantal bijen werd waargenomen bij de verschillende soorten boekweit. Bij dit prachtige najaarsweer leken de bijen nauwelijks een voorkeur te hebben. Overal vlogen de bijen volop.
2. Heel voorzichtig kunnen we zeggen dat klimatologische omstandigheden belangrijker zijn dan onderscheid in ras. Simpel gezegd: 'Of je nou Duitse of Canadese boekweit hebt: bij slecht weer vliegt er niets en bij goede omstandigheden vliegen er overal insecten/bijen'.
3. Opvallend is dat ik in dezelfde periode, augustus-september, op een veld boekweit elders – midden in agrarisch gebied – nauwelijks of geen insecten (in bredere zin) heb gesignaleerd. Verklaring daarvoor zou kunnen zijn dat de insecten/bijen 'niet zomaar even voorbij komen'. Als er ook vóór en na de bloei van de boekweit wat te halen is, zijn er dus ook tijdens de bloei meer insecten.

Tot zover 2016. Ook dit jaar hebben we de velden boekweit na de bloei geoogst, zodat verder onderzoek volgend jaar mogelijk is...

Wordt dus vervolgd. ●

Wie ook boekweit wil zaaien kan die bestellen via info@beezzzz.nl (4 keer een z dus!)

*) Voor de liefhebber: boekweitzaad is normaliter grijs/bruin van kleur. Canadese boekweit neigt naar paars/blauw.